

Vakdocumenten wiskunde

1. Professionalisering

- **Leerplannen**

Een overzicht van de te volgen leerplannen wiskunde is beschikbaar op de website van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, klik [leerplannen](#).

Zorg ervoor dat je het juiste leerplan (onderwijsvorm én studierichting) gebruikt en op een correcte wijze afwerkt. Lees niet alleen de leerplandoelstellingen, maar ook de pedagogisch-didactische wenken.

- **Jaarplannen**

Als de school met jaarplannen werkt, verstaan we hieronder een document waarin de leraar het leerplan 'vertaalt' naar de concrete invulling van de voorgeschreven leerplandoelstellingen. Op deze wijze worden de voorgeschreven leerplandoelstellingen (en dus ook de eindtermen) op een haalbare én in voldoende mate gerealiseerd.

Het invullen van de leerstofonderwerpen (conform het te volgen leerplan), een timing (zie suggestie in het leerplan), didactische werkvormen, evaluatiemomenten, aandacht voor de vakoverschrijdende eindtermen, enz. kunnen in een goed uitgewerkt document een plaats krijgen.

Het is aan te raden om dit document digitaal aan te maken en een blanco kolom te voorzien om aanvullingen, opmerkingen en wijzigingen m.b.t. de leerinhouden en de didactische aanpak op te nemen in het oorspronkelijke jaarplan.

Eenmaal een jaarplan is aangemaakt, kan men het (voor zover er geen wijzigingen optreden in het leerplan) met 'kleine aanpassingen' voor meerdere jaren gebruiken.

Een goed jaarplan is dus meer dan louter een administratief document. Het is op de eerste plaats een *werkdocument* waarin de leraar reflecteert over de realisatie van leerplandoelstellingen om te komen tot een kwaliteitsvolle lespraktijk. Het is tevens een communicatiemiddel met vakcollega's, eventuele vervanger(ster), directie, begeleiding en inspectie.

Net zoals nascholing en vakoverleg duiden op een professionalisering, is dit ook het geval voor het aanmaken van een goed jaarplan.

Men kan er ook voor kiezen (volgens de afspraken binnen de eigen school) om jaarplan en schoolagenda te integreren tot één document. Scholen die gebruik maken van een e-leerplatform kunnen eventueel de 'jaarplanmodule' gebruiken.

Meer informatie over het jaarplan is te vinden in hoofdstuk 4 van de Algemene Pedagogische Reglementering (APR) nr. 5 '[Documenten bij de lesvoorbereiding](#)'.

- **Lesvoorbereiding en schoolagenda**

Informatie hieromtrent is eveneens te vinden in de Algemene Pedagogische Reglementering nr. 5 '[Documenten bij de lesvoorbereiding](#)' in de hoofdstukken 'De lesvoorbereiding' en 'De schoolagenda'. Dit document bevat zeker erg nuttige tips voor startende leraren.

Een ander document is de Algemene Pedagogische Reglementering nr. 1 '[Het persoonlijk werk van de leerling](#)'. De voorbije jaren zijn er op het vlak van onderwijzen en leren heel wat nieuwe inzichten gegroeid die een verruiming van het begrip persoonlijk werk noodzakelijk maakten. In deze reglementering wordt het begrip persoonlijk werk langs vier verschillende invalshoeken omschreven. Verder is er de vraag naar de zin van persoonlijk werk en krijg je een opsomming van de verschillende vormen. Er is ook aandacht voor de rol van de leraar en er worden een aantal suggesties gedaan voor terugkoppeling en evaluatie. In het laatste hoofdstuk wordt er gevraagd dat elke school (vakgroep) een visie ontwikkelt rond persoonlijk werk.

2 Leermiddelen, ICT en vaklokaal

De inhoud en het opzet van [het leerplan primeren](#) steeds op de inhoud van leer(werk)boeken en/of zelf samengestelde leer- en werkteksten.

Hou bij de invoering van nieuwe leer/werkboeken rekening met de vernieuwde visie in het wiskundeonderwijs, de leerling, de onderwijsvorm én de studierichting. We pleiten voor een zo sterk mogelijk doorgedreven verticale invoering zodat leerlingen niet elk jaar met een nieuwe methode worden geconfronteerd. Probeer binnen de vakgroep te komen tot de beste oplossing waarbij de leerling centraal staat.

In al onze leerplannen wordt uitdrukkelijk verwezen naar ICT-gebruik zowel als demonstratie door de leerkracht als gebruik door de leerling. ICT is een *handig hulpmiddel* in het (leer)proces, maar het mag nooit een doel op zich zijn! We stellen dan ook vast dat er op het vlak van ICT een evolutie merkbaar is. Naast het gebruik van de grafische rekenmachine wordt er ook leraar- en leerjaargebonden meer en meer gebruik gemaakt van meetkunde- en algebrasoftware om de leerplandoelstellingen op een interactieve wijze te ondersteunen of te realiseren. Ook het elektronische platform wordt, eveneens leraargebonden, ingeschakeld in het onderwijs- en leerproces.

Nu reeds kondigt zich het tijdperk van de tablets/notebooks aan, een verdere stap in de digitalisering van ons onderwijs. Centrale gedachte hierbij is steeds de meerwaarde van het leerproces van de leerling. Dingen uitproberen en bijsturen vraagt zeker de nodige tijd!

Inventariseer binnen je vakgroep zeker de ICT-noden of doe passende bijstellingen in overleg met je vakcollega's en je (pedagogische) directie. Zorg alleszins voor een goed en verticaal uitgebouwde ICT-leerlijn.

Maak leerlingen ook vertrouwd met het gebruik van een wiskundige tekstverwerker.

Tot slot ... een vaklokaal voor de leraar wiskunde?

Uiteraard bevordert een goed uitgerust lokaal het onderwijscomfort van de leraar én dat van de leerlingen. De meeste leraren beschikken echter over geen (eigen) vaklokaal, alhoewel er op dat vlak de voorbije jaren zeker inspanningen werden geleverd.

In al onze leerplannen wordt er melding gemaakt van de *minimale materiële vereisten*. In een wiskundeles zou men (in functie van het lesonderwerp) vlot moeten kunnen beschikken over een geodriehoek, passer, standaard ruimtefiguren ([geometrische vormen](#)), een beamer met groot projectiescherm, grafische rekenmachines, één of meerdere computers (laptops of tablets) met internet en passende software.

Het gebruik van de computerklas of het open leercentrum is eveneens in sommige scholen een mogelijkheid en is zeker een aanrader voor (specifieke) taken die leerlingen individueel of in groep met de computer moeten uitvoeren. Het lesgeven in een 'gereserveerde' computerklas is eveneens een mogelijkheid.

---

3 Vakgroepwerking

Om tot goede afspraken te komen zijn vakvergaderingen nodig zowel horizontaal als verticaal, eventueel ook op niveau van de scholengemeenschap. Ook overleg tussen leraren van het basisonderwijs (derde graad) en de eerste graad kan een heleboel onduidelijkheden en mogelijke misverstanden ophelderen of voorkomen.

Graag wil ik van uit mijn taak als pedagogisch vakbegeleider komen tot een optimale samenwerking. Aarzel daarom niet om problemen, vragen, knelpunten en suggesties door te geven of voor te leggen in een vakvergadering. Om de vakgroepwerking goed te kunnen opvolgen en eventueel in te pikken op bepaalde items is het wenselijk om mij een verslag (liefst via mail) te bezorgen.

Met vriendelijke groet

Michel Bogaerts
Oude Heerweg 90
3300 Tienen
Tel. 0476 547051

michel.bogaerts@katholiekonderwijs.vlaanderen

P.S. Raadpleeg ook het [vademecum](#) op onze website met daarin de belangrijkste aandachtspunten voor het vak wiskunde voor het lopende schooljaar.

